

ZAVIČAJNI
MUZEJ
IMOTSKI

BRUNA BUŠIĆA 41, 21260 IMOTSKI

TEL./FAX: +385 (0)21 841 766

E-MAIL: zavicajni.muzej.imotski@gmail.com

IBAN: HR6523300031100104924

MB: 03028097

OIB: 14817470559

IZVJEŠTAJ O RADU ZAVIČAJNI MUZEJ IMOTSKI ZA 2023. GODINU

1. Sakupljanje građe:

1.2. Terensko istraživanje:

Park-šuma Gaj:

U 2023. godini zavičajni muzej Imotski planirao je postavljanje izložbe pod naslovom „*Zeleni biser na kamenitom kršu i škrtoj zemlji*”. Tema izložbe je nastanak park-šume Gaj na istočnom ulazu u grad Imotski. U sklopu izložbe odrađeno je terensko istraživanje samostalno i s djelatnicima šumarije Imotski na lokalitetu Gaj. Šumarija Imotski nam je dozvolila ulaz u arhivu i izvlačenje podataka i šumarskih katastara koji su nam bili potrebni za izložbu. Dogovorena je i međuinstitucionalna suradnja.

Stećci:

Terensko istraživanje više lokacija stećaka u Imotsko krajini. Poseban naglasak u ovom istraživanju su dani lokalitetima stećaka u naseljima Vinjani Donji i Vinjani Gornji. Kako se radi često o zapuštenim nenaseljenim lokacijama poduzeli smo više terenskih odlazaka jer često lokalitet se nije mogao pronaći. U sklopu istraživanja na području ova dva naselja ustanovili smo dva lokaliteta stećaka koja su devastirana i danas više ne postoje ili su u potpunosti zatrpana. Na lokalitetu stećaka u zaseoku Rudeži popisano je 24 stećka različitih tipova. Lokalitet smo očistili i u više navrata razgovorom s lokalnim stanovništvom pokušali osvijestiti ne samo važnost stećaka već i kategoriju

zaštite stećaka kao UNESCO svjetske baštine. Intervjui i edukacija na terenu su se pokazali vrlo korisnim jer su nam tijekom godine prijavljena od strane lokalnog stanovništva devastacija dva lokaliteta stećaka. Oba slučaja smo prosljedili i o njima izvijestili Konzervatorski odjel u Imotskom. U sklopu terenskog istraživanja pronašli smo jedan novi lokalitet u zaseoku Topići gdje smo pronašli dva stećka.

Gradine i gomile:

Terensko istraživanje lokaliteta gradina i gomila na prostoru naselja Vinjani Gornji i naselja Zmijavci (zaseok Patrlji). Terenska neinvazivna istraživanja smo provodili ukupno dva tjedna. Obišli smo ukupno 5 lokaliteta: 1. gradinu i 4. gomile. Trebamo napomenuti kako smo u sklopu ovog terenskog istraživanja imali pomoć lokalnog stanovništva, jer dvije gradine su nam bile u potpunosti nepoznate, a jedna se nalazila u privatnom dvorištu kuće. Zapisali smo mnogo vrijednih podataka i priča lokalnog karaktera vezanog za lokalitete. Nažalost tri lokaliteta su devastirana tj. grobovi su bili otvoreni. Interesantno kako se na različitim dijelovima Imotske krajine pokazalo kroz intervjuje koje smo obavili s ukupno dvadesetak osoba kao su gomile i gradine devastirane tijekom vojnih vježbi koje je JNA provodila na prostoru Imotske krajine tokom 70-tih godina 20.stoljeća. U prilogu ovog saznanja idu i različite kamene tvorevine koje su služile kao bunker i tijekom vojnih vježbi.

1.3. Donacija:

Donacija gospodina Ante Aračića Zavičajnom muzeju Imotski

Donirani predmeti:

1. Oleografija „Ples sa mačevima” autora: Pavla Paje Jovanovića, 1890. godina
2. Stalak za tintu, kraj 19. stoljeća

Donacija doc. dr. sc. Branimira Mendeša Zavičajnom muzeju Imotski

Donirani predmeti:

Dokumenti:

1. Izvještaj o poduci Luka Mendeš
2. Svjedodžba Luka Mendeš iz 1909.
3. 21 dokument kretanja u poštanskoj službi Luke Mendeša
4. Svjedodžba o pripadnosti Luka Mendeš 1919. godine
5. Dokument o udaljenju iz službe (Talijanska uprava) 1941. godine
6. 35 dokumenata iz poštanske službe Luke Mendeša za razdoblje od 1924. godine do 1941. godine
7. 5 svjedodžbi Luke Mendeša od 1985. godine do 1901. godine
8. 5 dokumenata (dekreti Luke Mendeša)
9. Obveznica Luka Mendeš

10. Nacrt za nadogradnju obiteljske kuće Šimuna Mendeša u Glavini donjoj početak 20.stoljeća
11. dvije potvrde o rođenju i krštenju Luke Mendeša 1901. godine
12. Oporuka Nikole Mendeša 25. 12. 1835. godine
13. Izjava o podrijetlu prezimena Mendeš, fra. Karla Jurišića
14. Osmrtnica Ana Mendeš 1961. godine
15. Osobna karta Luka Mendeš 1941.
16. Iskaznica Ministarstva oružanih snaga N.D.H Luka Mendeš 1944.
17. Službenička iskaznica Luka Mendeš 1944.
18. Odluka o primanju u Poštansku službu Luka Mendeš 1919.
19. Talijansko – hrvatske propusnice iz 1901. godine
20. Zemljopisna karta Makarskog primorja i zaleđa

Knjige i tekstovi:

1. Imotska krajina, Ante Ujević Split. 1953. godina
2. Tekst po pučkoj priči Josipa Eugena Tomića „Imotsko crveno Jezero”
3. Tekst od 6 stranica pod naslovom „Prva pisma o Bazani”

Fotografije i razglednice:

1. 8 razglednica Radojke Šverko sa početka karijere
2. 7 crno-bijelih fotografija na kojima su Marija Poparić ud. Vučemilović , Atonjeta Vučemilović i Darija Vučemilović ud. Dimopulo
3. Razglednica Glavina kod Imotskog s početka 20. stoljeća

Tekstil:

1. dvije zovnice iz Tradicije Imotske krajine

Umjetnička djela:

1. Ulje na platnu, Antun Tonći Mostarčić, 1928. godine

Svi donirani predmeti su očišćeni i zaštićeni. Za dio doniranih predmeta posebno umjetničkih djela potrebna je restauracija. Ostali predmeti se unose i pripremaju za unos u M++ inventarni program.

2. Zaštita:

2.1. Preventivna zaštita

Čišćenje, održavanje i učvršćivanje eksponata stalnog postava Arheološke zbirke.

Čišćenje, održavanje i učvršćivanja eksponata Duhanske i Kulturno-povijesne zbirke stalnog postava:

Kulturno-povijesna zbirka i Duhanska zbirka:

7- lula od morske pjene

1- opijumska lula

1- mašina za šmrkanje duhana

- 1- glinena lula s jezera Van
- 1- lula od bivoljeg roga
- 2- lule od bjelokosti
- 6- porculanskih lula
- 4- cigaršpica
- 1- burmitica
- 2- cigarnika
- 3- kutije za cigarete
- 1- tabakera
- 1- schiavone spada
- 1- husarska sablja

Arheološki odjel:

- 1- dvostrani reljef Boga Mitre
- 1- reljef Libera Libere
- 2- antičke fibule
- 1- bradva
- 1- harpun – osti
- 1- brončni vrh strijele
- 1- nož
- 1- vrh koplja
- 3- srednjovjekovna prstena
- 1- uteg za mrežu
- 1- figura Izide Fortune
- 1- antički grob
- 2- prapovijesne posude

Učvršćivanje se radilo radi zaštite i protupotresne zaštite

Uz Standardno održavanje i čišćenje prostorija Zavičajnog muzeja Imotski, ove godine smo reparirali i obnovili dvije velike muzejske vitrine koje smo postavili u stalni postav. U njima su izloženi eksponati iz duhanske zbirke.

Održavanje i čišćenje okoliša oko Zavičajnog Muzeja Imotski. U komunikaciji s komunalnim odjelom Grada Imotski postavljeni su znakovi na zapadnom i sjevernom prilazu Zavičajnom muzeju Imotski koji zabranjuju izvođenje kućnih ljubimaca na zelenu površinu i pred ulaza Zavičajnog

muzeja Imotski. Postavili smo s unutarnje strane drvenog pročelja zgrade Zavičajnog muzeja Imotski novu mrežu za sprječavanje stvaranja ptičjih fekalija.

2.2. Konzervacija

Čišćenje i analiza stanja eksponata Stalnog postava Imotski:

Arheološki odjel:

- 1- dvostrani reljef Boga Mitre
- 1- reljef Libera Libere
- 2- antičke fibule
- 1- bradva
- 1- harpun – osti
- 1- brončni vrh strijele
- 1- nož
- 1- vrh koplja
- 3- srednjovjekovna prstena
- 1- uteg za mrežu
- 1- figura Izide Fortune
- 1- antički grob
- 2- prapovijesne posude

Kulturno-povijesna zbirka i Duhanska zbirka:

- 7- lula od morske pjene
- 1- opijumska lula
- 1- mašina za šmrkanje duhana
- 1- glinena lula s jezera Van
- 1- lula od bivoljeg roga
- 2- lule od bjelokosti
- 6- porculanskih lula
- 4- cigaršpica
- 1- burmitica
- 2- cigarnika
- 3- kutije za cigarete
- 1- tabakera
- 1- schiavone spada

1- husarska sablja

2.4. Ostalo

Pisanje i priprema projekta sanacije Drvenog pročelja Zgrade Zavičajnog muzeja Imotski u suradnji sa Konzervatorskim odjelom Imotski. Pisanje i priprema projekta prilagodbe kulturne infrastrukture za osobe s invaliditetom. Pisanje i priprema projekta nabave materijala i opreme za pohranu i zaštitu muzejske građe.

3. Dokumentacija

3.1. Revizija numizmatičke zbirke Zavičajnog muzeja:

Započeli smo reviziju numizmatičke zbirke Zavičajnog muzeja Imotski kao i reviziju unosa iste zbirke u M++ te proširenje podataka za pojedine numizmatičke predmete u M++.

3.3. Fototeka:

Nastavak projekta izrade novih fotografija predmeta iz fundusa Zavičajnog muzeja Imotski. Fotografirana i digitalno obrađena 15 predmeta.

3.6. Hemeroteka:

Kontinuirano prikupljanje materijala za zbirku.

4. Knjižnica

4.1. Kupnja

Dvije razglednice Režije duhana Imotski s početka 20. stoljeća.

4.2. Stručna obrada Knjižničnog fonda

Nastavljamo sa revizijom knjižnične građe i analizom stanja knjiga. U grubo popisivanje knjiga te usporedba sa inventarnom knjigom. Muzej nabavlja stručnu literaturu tokom godine. Među muzejskom razmjenom smo primili 12 novih naslova i ustupili 91 različita kataloga Zavičajnog muzeja Imotski.

4.4. Služba i usluga za korisnike

Knjižnica Zavičajnog muzeja Imotski je knjižnica zatvorenog tipa. Literatura se može dobiti na uvid uz nadzor službene osobe u svrhu znanstvenog ili stručnog istraživanja. U 2023. godini zatražena je stručna literatura tj. uvid u nju 3 puta.

4.5. Ostalo

Zbog nedostatka knjižničnog prostora, knjižnicu cijelo vrijeme reorganiziramo.

6. Stručni rad

6.1. Stručna obrada muzejske i izložbene građe:

Stručna obrada vojnog plana osvajanja Imotske tvrđave iz 1717. godine.

Stručna obrada mletačke sanitarne karte iz 1736. godine.

Stručna obrada presjeka Imotske tvrđave „Topane” iz 1738. godine.

Stručna obrada šumarskih katastara i dokumenata za izložbu „ *Zeleni biser na kamenitom kršu i škrtoj zemlji* ”.

6.2. Determinacija/identifikacija građe

Identifikacija, determinacija, analiza i stručna obrada vojne karte osvajanja Imotske tvrđave 1717. godine

Identifikacija, determinacija, analiza i stručna obrada dvije razglednice Režije duhana Imotski s početka 20. stoljeća

Identifikacija, determinacija, analiza i stručna obrada 15 šumarskih katastara

Identifikacija, determinacija, analiza i stručna obrada 2 protupožarna dnevnika

Identifikacija, determinacija, analiza i stručna 5 dnevnika pošumljavanja Imotskog kotara

Identifikacija, determinacija, analiza i stručna obrada 81 antičkog novca iz različitih perioda Rimske republike i Carstva.

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

Izrada kataloga izložbe, „ *Zeleni biser na kamenitom kršu i škrtoj zemlji* ” u kojem donosimo cjeloviti povijesni presjek nastanka park-šume Gaj i rada šumarskog inženjera Borisa Giperborejskog na melioraciji Imotskog krša.

6.9. Stručna pomoć, konzultacije i praksa

Međuinstitucionalnom suradnjom s Muzejom hrvatskih arheoloških spomenika na stručnu praksu u Zavičajni muzej Imotski je primljen arheolog Mile Topić na razdoblje od godinu dana prema

sljedećem planu i programu prakse:

Zakonodavni okvir:

- Upoznavanje s Ustavom Republike hrvatske
- Upoznavanje s radnim zakonodavstvom i propisima
- Upoznavanje sa zakonodavstvom u kulturi i kulturnim konvencijama

Rad u Muzeju

Teorijski dio:

- Upoznavanje s radom i muzejskim zbirkama muzeja
- Upoznavanje s temeljnim pojmovima muzeologije: muzejski predmet, muzealnost, kulturni identitet, muzeološke funkcije i kulturna baština
- Primjena muzeološke teorije u muzejskoj praksi
- Upoznavanje s procesom nastajanja muzejskih zbirki kroz muzeološku praksu
- Primjeri postupnog nastajanja stalnog postava
- Upoznavanje s procesom nastajanja stalnih ili privremenih izložbi

Praktični dio:

- Praktična razina organizacije i funkcioniranja djelatnosti po muzejskim zbirkama, osoblju i prostoru s naglaskom na muzejskoj etici.
- Funkcija zaštite od prikupljanja do fizičke zaštite muzejskog predmeta
- Upoznavanje i rad na primarnoj i sekundarnoj muzejskoj dokumentaciji u programima M++ i S++
- Rad u arheološkoj zbirci na obradi arheoloških nalaza, izradi muzejske dokumentacije i obradi arheološke dokumentacije s arheoloških lokaliteta: Crkvine (Cista Velika) Opačac (Glavina Donja) i Dikovača (Zmijavci)
- Obrada, čišćenje i zaštita neobrađenog arheološkog materijala s lokaliteta Crkvine, Opačac i Dikovača i izrada primarne i sekundarne dokumentacije za obrađene predmete u digitalne inventarne knjige programa M++ i S++ Zavičajnog Muzeja Imotski
- Upoznavanje s revizijom i okvirnim pravilnikom te rad na reviziji arheološke zbirke

- Izrada izložbene koncepcije iz Numizmatičke zbirke Zavičajnog muzeja Imotski
- Rad na digitalizaciji Arheološke zbirke Zavičajnog muzeja Imotski

Terenski rad:

- Arheološka topografija Imotske krajine – razumijevanje prostornog rasporeda arheoloških ostataka i njihovog konteksta na zadanom terenu, terensko rekognosciranje i mapiranje potencijalnih arheoloških nalazišta

- Krajobrazna arheologija Imotske krajine – proučavanje gradnji ljudskih nastambi na arheološkim lokalitetima te njihov utjecaj i modeliranje u odnosu na okoliš koji ih okružuje. .
- Odlazak u MHAS i upoznavanje s radom muzeja i muzejskim zbirkama

9. Izložbena djelatnost

- Zeleni biser na kamenitom kršu i škrtoj zemlji
- Zavičajni muzej Imotski
- 20. prosinac 2023. godine do 16. rujna 2024. godine
- Branimir Leko
- Na izložbi izloženo 2 eksponata
- Prirodoslovno-kulturna
- Sadržaj:

Park-šuma Gaj je produkt ideje melioracije (zazelenjivanja) krša započet 1896. godine. Kroz izložbu i prateći katalog donosimo priču nastanka Gaja i njegov značaj za život grada Imotskog i Imotske krajine kroz povijesni i društveni presjek nastanka Zelenog bisera na kamenitom kršu i škrtoj zemlji.

Austro-Ugarska monarhija 1890. godine započinje sa izradom plana pošumljavanja škrtoeg krša Dalmatinske Zagore. 1896. godine pošumljavanje započinje u Imotskoj krajini, gdje se šumari odlučuju za sadnju crnoga bora i čempresa, biljnih kultura koje su autohtone na tom području i uspjevaju na kamenitom tlu i škrtoj zemlji. U sklopu projekta zazelenjivanja Imotske krajine gradski službenici grada Imotskog dolaze na ideju sadnje park-šume na lokalitetu Gaj pored Imotskog. Ideja je bila stvoriti izletišta sa perivojima, igralištima i šetalištem za Imočane. Sadnja park-šume gaj započinje iste 1896. godine te se projekt narednih godina širi i oplemenjuje. 1929. godine na mjesto šumarskog referenta u Imotski dolazi inženjer šumarstva Boris Giperborejski. Boris Giperborejski rođeni Rus čija je obitelj uslijed revolucionarnih previranja prebjegla u Austro-Ugarsku monarhiju. Po dolasku Boris Giperborejski nastavlja sa projektom Gaj i diže ga na viši nivo. Za njegovo vrijeme

park-šuma je proširena, izgrađene su nove šetnice, postavljene klupe za šetače, napravljen vodoskok, izgrađene su četiri gustirne sa perimetrima koje su služile za navodnjavanje Gaja, započinje projekt Arboretuma, sadi prve egzotične vrste u park-šumi, izrađuje se rasadnik za melioraciju krša, plesni rondo i igralište za rekreaciju. Gaj postaje izletišta, park, arboretum. Jedinstvena kao zelena oaza na škrtom kršu, postala je dnevni boravak Imočana generacijama. U njemu su se organizirali plesnjaci, koncerti, piknici, športske igre, proslave blagdana. Gaj je postao omiljeno izletišta Imočana i središte društvenog života i rekreacije Imočana Pripremili smo stručna vodstva po izložbi za Naše posjetitelje. Izložba i katalog su financirani sredstvima Ministarstva kulture.

10 Izdavačka djelatnost muzeja

10.1. Tiskovine

Izrada kataloga izložbe „ *Zeleni biser na kamenitom kršu i škrtjoj zemlji* ” u kojem donosimo cjeloviti povijesni presjek nastanka park-šume Gaj i rada šumarskog inženjera Borisa Giperborejskog na melioraciji Imotskog krša.

11. Edukativna djelatnost

11.1. Vodstva

Zavičajni muzej Imotski radi popularizacije muzeja nudi svim posjetiteljima besplatno stručno vodstvo po stalnom podstavu muzeja na hrvatsko i engleskom jeziku. Često imamo posjetitelje iz različitih govornih područja pa radimo dvostruki prijevod u suradnji s vodičima. Sva stručna vodstva su prilagođena dobnim skupinama. Ove godine smo imali grupe svi dobnih skupina od predškolske djece do posjetitelja treće životne dobi.

11.3. Radionice i igraonice

U sklopu Erasmus programa s Osnovnom školom Studenci , gostujućim učenicima i profesorima (Turska, Španjolska i Grčka) napravljena su dva predavanja i vodstva na temu:

- *Duhan i duhanska tradicija Imotske krajine*
- *Otmanska uprava u Imotskom i kulturno-povijesno nasljeđe Osmanlija*

Održali smo u Zavičajnom muzej Imotski 5 radionica za Osnovne škole Imotske krajine na temu:

- *Pasijska baština Imotske krajine: Kantanje*
- *Narodne predaje i fikcija Imotske krajine*

12. Odnosi s javnošću

12.1. Objave u tiskanim i elektroničkim medijima

Objave na radio Imotskom vezano za vijesti iz muzeja kao i programa Noći muzeja. Objave na stranicama Pučkog otvorenog učilišta Imotski i Facebook stranicama Pučkog otvorenog učilišta Imotski. Najave na stranicama Radio Imotskog za Noć muzeja. Reportaža i na Radio Imotskom i radio Dalmaciji o otvorenju izložbe „ *Zeleni biser na kamenitom kršu i škrtoj zemlji* ”. Reportaža u Slobodnoj Dalmaciji o Duhanskoj zbirci Zavičajnog muzeja Imotski.

12.2. Sudjelovanje u radijskim i televizijskim emisijama

Gostovanje u emisiji Radio Imotskog na temu Pasijska baština Imotske krajine.

Gostovanje u emisiji radio Dalmacije na temu najave izložbe „ *Zeleni biser na kamenitom kršu i škrtoj zemlji* ”

Gostovanje u emisiji radio Imotskom na temu najave izložbe „ *Zeleni biser na kamenitom kršu i škrtoj zemlji* ”

12.7. Ostalo

Projekti:

Prijavljen projekt na natječaju Ministarstva kulture za muzejsku djelatnost 2023.godinu, projekt

- izrade muzejskih vitrina za arheološku zbirku stalnog postava
- izradu i postavljanje mobilne rampe za osobe s invaliditetom.
- projekt digitalizacije Zavičajnog muzeja Imotski
- nabava opreme za arhiviranje, deponiranje i zaštitu muzejske građe
- prijava za nabavu opreme za digitalizaciju

Prijavljen projekt prekogranične suradnje Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova Europske unije

- Sanacija, rekonstrukcija i reparacija drvenog pročelja i parapeta Zavičajnog muzeja Imotski.

Projekt interpretacijskog centra Dogana

U sklopu EU - poziva natječaja „**Obnova javne kulturne infrastrukture**” od 22. 12. 2023. godine pristupili smo izradi postava **Interpretacijskog centra „Dogana”** na temu usmena baština Imotske krajine, izrada postava Duhanske tradicije Imotske krajine, plana Depoa za pohranu, prostora za izvedbu i održavanje radionica i multifunkcionalnu dvoranu za izložbe, predavanja i promocije. Ukupna kvadratura prostora je 2.400 m². Ukupna vrijednost projekta 9. 400. 000,00 eura.

Projekt izrade Virtualne šetnje Zavičajnim muzejom Imotski

U sedmom mjesecu započeli smo projekt izrade Virtualne šetnje Zavičajnim muzejom Imotski u suradnji s tvrtkom Virtualno 360.

Donošenje odluke o vrsti i visini ulaznica za Zavičajni muzej Imotski

13. Marketinška djelatnost

Marketinška djelatnost Zavičajnog muzeja Imotski usmjerena je na promociju stalnog postava muzeja i povijesnih lokaliteta grada Imotskog, izložbenih programa i radionica. Objave na našim mrežnim stranicama. Svi događaji u muzeju su popraćeni radijskim objavama na radio Imotskom, radio Dalmaciji, web stranicama POU-Imotski i Facebook stranicama.